

**Szanowna Pani
Gertruda Uścińska
Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych
ul. Szamocka 3/5
01-748 Warszawa**

Szanowna Pani Prezes,

Z ogromnym niepokojem obserwujemy działania podległego Pani I Oddziału ZUS w Łodzi, związane z kontrolą Filharmonii Łódzkiej im. Artura Rubinsteina. Trudno nam zrozumieć powody, dla których podlegli Pani pracownicy kwestionują umowy o dzieło zawierane przez tą instytucję, kategoryzując pracę artystów muzyków, a także poddają w wątpliwość reputację szanowanej instytucji jaką jest Filharmonia Łódzka i współpracujących z nią najwyższej klasy artystów.

Fakt, że tego typu nieakceptowalnych czynów dopuszcza się jednostka ZUSu, a więc organ, który ma moc opiniotwórczą i powinien być obdarzony zaufaniem społecznym - działa bardzo na niekorzyść reprezentowanej przez Panią instytucji. Ma też zgubny wpływ na codzienną pracę reprezentowanego przez nas środowiska muzycznego w Polsce. Kwestionowanie zasadności zawieranych przez Filharmonię umów o dzieło, a co za tym idzie twórczego charakteru wykonawstwa muzycznego oraz tworzenie atmosfery niepewności co do kwalifikacji tej działalności przynosi negatywne konsekwencje dla dziesiątków tysięcy muzyków, którzy w zgodzie z polskim prawem prowadzą działalność koncertową na podstawie umów o dzieło. Dostajemy coraz więcej sygnałów, że działy księgowości instytucji kultury odmawiają podpisywania umów o dzieło z artystami wykonawcami powołując się na uznaniowe działania ZUS i przykład łódzki.

W argumentacji ZUS dotyczącej tej sprawy wyraźnie da się zauważyć brak wiedzy na temat roli muzyka w wykonaniu utworu muzycznego. Każdy muzyk uczestniczący w wykonaniu kompozycji muzycznej współtworzy ją i od każdego muzyka zależy finalny rezultat artystyczny. Stąd każdemu wykonawcy przysługują stosowne prawa wykonawcze, którymi może rozporządzać, udzielać licencji na eksploataowanie artystycznego wykonania, otrzymywać tantiemy wykonawcze, etc.

Wkład twórczy artysty wykonawcy może się różnić w zależności od rodzaju wykonywanej muzyki, jednak jest zawsze istotnym, indywidualnym elementem kształtującym dzieło muzyczne. Nie podlega przy tym determinacji i ma walor oryginalności a więc posiada cechy twórczości. Każdy utwór niezależnie od stylu zawiera pewne elementy stałe, nakreślone czy sugerowane przez kompozytora (np. melodia, harmonia, rytm), a także elementy pozostawione kreacji wykonawczej, takie jak np. artykulacja, dynamika, agogika

(tempo), barwa dźwięku, czy bardziej ulotne takie jak kształtowanie rysu emocjonalnego utworu...

W wielu stylach muzycznych artyści wykonawcy improwizują. Wchodzą niejako w rolę kompozytora aktywnie kształtując niektóre lub wszystkie elementy wykonywanego utworu. Dla przykładu tak się dzieje w muzyce dawnej, barokowej, jazzie, czy w muzyce współczesnej. Nawet w przypadku klasycystycznych utworów orkiestrowych, każde wykonanie jest znacząco inne, ponieważ jest kształtowane przez grupę muzyków wykonujących swoje partie według własnej wrażliwości, stanu emocjonalnego, interakcji z dyrygentem i innymi muzykami. Jesteśmy bardzo zaskoczeni ignorowaniem tych oczywistych faktów i próbą odebrania artystom wykonawcom ich twórczej roli.

Wyrażamy zdecydowany sprzeciw w stosunku do takich praktyk i protestujemy przeciwko sytuacji, w której pracownicy ZUS usurpują sobie prawo do decydowania czy praca wykonywana przez artystę muzyka ma charakter twórczy czy też nie. Fakt, że podlegli Pani pracownicy, na podstawie oceny własnej kwestionują zasadność umów o dzieło, ignorują argumentację dyrekcji Filharmonii Łódzkiej, a także polską kategoryzację prawną to kuriozum, które trudno tolerować. Brak kompetencji nie może być usprawiedliwieniem dla ignorancji.

Wkład twórczy artystów wykonawców w wykonywane dzieło jest na całym cywilizowanym świecie uznawany za oczywisty. Podobnie dzieje się w Polsce. Sprawa jest bardzo jasno ujęta w art. 85 ust. 2 Ustawy o Prawie Autorskim i Prawach Pokrewnych:

„artystycznymi wykonaniami (...) są w szczególności: działania aktorów, recytatorów, dyrygentów, instrumentalistów, wokalistów, tancerzy i mimów oraz innych osób w sposób twórczy przyczyniających się do powstania wykonania”. Zaś wykonaniem jest „każde artystyczne wykonanie utworu lub dzieła sztuki ludowej (...) niezależnie od jego wartości, przeznaczenia i sposobu wyrażenia”.

Dbając o poszanowanie naszej grupy zawodowej, a także o właściwe kategoryzowanie formalne pracy artysty muzyka wzywamy Panią do:

- zaprzestania kwestionowania i natychmiastowego uznania zasadności umów o dzieło zawieranych w Filharmonii Łódzkiej im. Artura Rubinsteina, a także innych instytucjach zatrudniających w ten sposób artystów wykonawców
- wystosowania pisemnych przeprosin skierowanych do Dyrekcji i muzyków Filharmonii Łódzkiej
- przygotowania jasnych rekomendacji ZUSu dla instytucji kultury, dotyczących umów o dzieło zawieranych z artystami muzykami, tak aby nie były one nigdy więcej kwestionowane

Namawiamy do poddania całej sprawy powtórnej refleksji i odstąpienia od niefortunnej i krzywdzącej polskich muzyków interpretacji rzeczywistości...

W przypadku braku pozytywnego ustosunkowania się do naszego pisma będziemy zmuszeni traktować działania Pani i Pani pracowników jako bezpodstawne i świadome nękanie grupy zawodowej, którą reprezentujemy. W przypadku podejmowania dalszych czynności tego typu, godzenia w dobre imię artystów muzyków, będziemy zmuszeni podjąć działania medialne i prawne zmierzające do ochrony naszej grupy zawodowej. Ze względu na to, że cała sprawa wynika z uznaniowych decyzji urzędniczych i wadliwych interpretacji

Związek Zawodowy Muzyków RP
Ignacego Krasickiego 63, 20-358 Lublin
Nip 946-266-09-42, REGON 364755127
e-mail: biuro@zmmrp.pl, www.zmmrp.pl

prawnych, a poszkodowane jest całe środowisko muzyczne będziemy także rozważać wyciągnięcie konsekwencji z odpowiedzialności urzędniczej.

Pozostajemy z nadzieją, że cała sprawa okaże się jedynie niefortunnym nieporozumieniem wynikającym z nadgorliwości pracowników ZUS, a nie polem do konfliktu i do działania na szkodę tak bardzo dotkniętej ostatnio grupy zawodowej jaką są muzycy.

Zapraszamy do kontaktu bezpośredniego. Być może spotkanie z Panią pozwoliłoby na konstruktywne przedyskutowanie sprawy w szczegółach.

Z poważaniem,

Zarząd ZZM RP w składzie:

Wanda Kwietniewska, Krystyna Prońko, Maciej Zieliński,
Ryszard Wojciul, Wojciech Konikiewicz, Leszek Biolik,
Wojciech Wójcicki

Do wiadomości:

1. Sz. P. Mateusz Morawiecki, Prezes Rady Ministrów
2. Sz. P. Piotr Gliński, Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego
3. Sz. P. Marlena Małag, Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
4. Sz. P. Filip Nowak, Prezes Narodowego Funduszu Zdrowia
5. Sz. P. Tomasz Bęben, Dyrektor Naczelny Filharmonii Łódzkiej
6. Sz. P. Romana Mierzejewska, Dyrektor ZUS I Oddział w Łodzi

Związek Zawodowy Muzyków RP
Ignacego Krasickiego 63, 20-358 Lublin
Nip 946-266-09-42, REGON 364755127
e-mail: biuro@zzmrp.pl, www.zzmrp.pl